

Tiede-lehden
päätoimittaja
Jukka Ruukki.

Skepsis palkitsi Tiede-lehden

— RISTO K. JÄRVINEN —

SKEPSIS myönsi vuoden 2015 Sokrates-palkintonsa Tiede-lehdelle. Lehti (entinen Tiede 2000) on ilmestynyt 35 vuotta, mikä on muuttuvassa maailmassa kunnioitettava saavutus.

Skepsiksen mielestä Tiede-lehti on aina ymmärtänyt tieteen ja tieteenteon monipuolisuuden. Luonnontieteet, tekniikka, historiatieteet, psykologia, kirjallisuustutkimus, lääketiede tai vaikkapa elintarviketieteet pääsevät kaikki parrasvaloihin lehden sivuilla. Lehti ei keskity vain tieteen tuloksiin, vaan kertoo myös tieteenteosta, tutkijoiden arkipäivästä, onnistumisista ja epäonnistumisista.

Tiede voi olla jännittävää ja hauskaa – vaikeastakin aiheesta saa mielenkiintoisen jutun, kun kirjoittaja paneutuu siihen huolella. Tiede-lehdessä ovat päässeet ääneen niin tutkijat kuin ammattitoimittajat. Skepsis pitää moniäänisyyttä tärkeänä aspektina popularisoidussa tiedekeskustelussa.

- Tiede-lehti on myös kunnostautunut aktiivisuudella sosiaalisessa mediassa. Nopea näkyvyys on tiedeaiheilekin tärkeää, Skepsiksen puheenjohtaja Otto Mäkelä kiitteli.

Skepsiksen mukaan ei ole itsestäänselvää, että hyvätkään lehdet pysyvät hengissä joukkoviestinnän ja ihmisten ajankäytön muuttuessa. Tiede-lehden kaltaisia lehtiä tarvitaan silti entistä kipeämmin. Maailma on täynnä tietoa, joka on lähes kaikkien ulottuvilla, mutta jonkun täytyy seuloa kaiken informaation joukosta olennainen ja kertoa siitä ymmärrettävästi.

Siinä tehtävässä Tiede-lehti on Skepsiksen mielestä onnistunut hienosti.

TUORETTA, LUOTETTAVAA TUTKIMUSTIETOA

TIEDE-LEHTEÄ JULKAISEE Tieteen tiedotus ry. ja kustantaa Sanoma Media Finland. Vuodesta 2006 lehden päätoimittajana on työskennellyt Jukka Ruukki, joka kertoo, että lehdessä annetaan palkinnolle suuri arvo. Ruukki kuuluu Skeptikko-lehden uskollisiin lukijoihin.

Tiede-lehti pyrkii Ruukin mukaan säilyttämään mielenkiintoisuutensa kuuntelemalla lukijaa. Toimituksessa kuulostellaan koko ajan, mitkä aiheet lukijoita juuri nyt kutkuttavat.

- Toinen asia, mihin panostamme, on suomalainen näkökulma asioihin ja maailman ilmiöihin. Olemme onnistuneet, jos pystymme tarjoamaan joka numerossa yl-

lätyksen tai kaksi ja jakamaan tietoa, jota ei muualta saa, Ruukki sanoo.

Pelkkä ”uusi” on tosin enää harvalle riittävä ärsyke lukemisen. Lehden pitää olla hyödyllinen, jotta se tilattaisiin, mutta myös nautinnollinen, jotta se luettaisiin.

- Panostamme paljon juttujen esillepanoon ja ulkoasuun.

Luotettavuus on Tiede-lehdelle elinehto. Artikkelit tsekataan juurta jaksan läpi. Lehdellä on laajat verkostot, ja toimitus käyttää tutkijoita niin kirjoittajina kuin asiantuntijoina. Toimitus on täynnä rautaisia ammattilaisia. Monilla on parinkymmenen vuoden kokemus tiedejournalismista ja vahva osaaminen omilta seuranta-alueiltaan.

- Laajasti ajatellen tehtävämme on lisätä tieteellisen tutkimuksen ja sen tulosten ymmärtämistä ja ihmisten kiinnostusta tieteeseen. Tuon tavoitteen paalutti lehden julkaisijayhdistys, Tieteen tiedotus jo 35 vuotta sitten. Tarjoamme tuoretta, luotettavaa tutkimustietoa ja pyrimme tyydyttämään lukijan tiedollista ja älyllistä uteliaisuutta sekä asiaviihteen tarvetta.

Jukka Ruukki ilahtuu aina, kun lehti onnistuu yllättämään lukijan ja avaamaan johonkin aiheeseen aivan uuden näkökulman.

- Huhtikuun lehdessä kerroimme, että Talvivaara oli ympäristöongelma jo syntyessään: malmi pilasi järviä 10 000 vuotta sitten.

MIKÄÄN EI OLE LOPULLISTA JA VARMAA

JUKKA RUUKKI työskenteli pitkään tiedetoimittajana Yleisradiossa ja Tiede-lehdessä. Äskettäin käynnistyi hänen kymmenes vuotensa lehden päätoimittajana. Huolestuttavinta huuhaata hänen mielestään on sellainen, joka uhkaa ihmisten terveyttä tai johtaa älyttömiin ja kalliisiin päätöksiin.

- Harrastakoot ihmiset halutessaan homeopatiaa. Minä en kuitenkaan veronmaksaja halua osallistua sellaisen kustantamiseen.

Ruukki suhtautuu kriittisen uteliaasti vielä selittämättömiin ilmiöihin. Jos tieteen historia jotain kertoo, se osoittaa, ettei mikään tieteellisesti todistettu ole lopullista ja varmaa. Sata vuotta sitten kaikki fyysikot uskoivat, että valo ja radioaallot etenevät näkymättömässä aineessa nimeltä eetteri, kunnes kävi ilmi, ettei mitään sellaista ole olemassa.

- Tiede on totta toistaiseksi, kunnes toisin todistetaan.